

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի դիմաց է հնչյունափոխության վերաբերյալ նշումը ճիշտ տրված: (1 միավոր)

- 1) մտավախություն – *ի>ը*, աղվամազ – *ու>վ*, կենսապատում – *յա>ե*, սանրվել – *ը-ն* սղվել է
- 2) այրադաց – *յու-ն* սղվել է, համալրվել – *ի>ը*, քննադատ – չունի, նախնական – *ի-ն* սղվել է
- 3) պրծնել – *ու>ը*, բուսական – *ույ>ու*, պատանյակ – *ի-ն* սղվել է, օրինապահ – *ե>ի*
- 4) պատրանքային – *ի-ն* սղվել է, ցրվածք – *ի>ը*, կլանում – *ու>ը*, սուրալ – *ույ>ու*

2 Ո՞ր շարքի *ու* բոլոր բառերն են միմյանց հոմանիշ: (1 միավոր)

- 1) բանդագուշանք, զառանցանք, ցնորք, բարբաջանք
- 2) մոլեգին, խելահեղ, խուլական, վայրագ
- 3) հարևանցի, մակերեսային, թռուցիկ, անբովանդակ
- 4) ունայն, սնոտի, անհիմն, ապարդյուն

3 Ո՞ր տարբերակում կան մեկից ավելի անկանոն բայեր, որոնք տվյալ ձևում անկանոնություն են դրսևորել: (1 միավոր)

- 1) Մոտ հարյուր տղամարդ, հրացաններն առած, եկան իրենց հրամանատարի մոտ՝ հայտնելու աղետալի լուրը:
- 2) Ավետիքը վեր կացավ տեղից և հրացանը դնելով քարի մոտ՝ արագ մոտեցավ կամավորներին:
- 3) Համայնքի քարտուղարն անձնատուր եղավ պահի թելադրանքին և կշտամբանքով լի հայացքով դարձավ հավաքվածների կողմը:
- 4) Երբորդ գիշերն այդ զգացումը տեղի տվեց բանտարկյալին տեսնելու, հետը խոսելու տարօրինակ ցանկությանը:

4 Ո՞ր նախադասության մեջ փակագծերում նշված շարահյուսական պաշտոնը կատարող անդամ *չկա*: (1 միավոր)

- 1) Չնայած բազում խոչընդոտներին՝ այդ ականավոր մարդու ազգանվեր ծրագրերն օրեցօր ավելի պարզորոշ էին դառնում: (գիջման պարագա)
- 2) Հենց այդպիսի մարդատյաց մտածողի դերի մասին էր երագում Բալզակը, որին, սակայն, բնավ խորթ չէր ուրախ տրամադրությունը: (հանգման խնդիր)
- 3) Մայրը դեռևս այդ տան տերն էր, և առայժմ նրան աղքատ չէր կարելի համարել, թեպետ կարիքի մեջ էր ապրում: (տեղի պարագա)
- 4) Տարիները նրան ավելի գեղեցիկ չէին դարձրել, բայց և չէին խլել նրանից իր անբացատրելի հմայքը: (բաղադրյալ ստորոգյալ)

5 Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված բոլոր այն միավորների համարները, որոնք տրված տեքստում առկա են: (1 միավոր)

Ավագների խորհրդի կարգադրության համաձայն՝ կամավորները պիտի հավաքվեին եկեղեցու գավիթում: Գաղթականների բոլոր բնակիչները, նույնիսկ փոքրիկ Իսկուհին, եկել էին: Թվում էր՝ ամբողջ ժողովուրդը տոգորված է կյանքը զոհաբերելու պատրաստակամությամբ: Մահակը դեռ ճանապարհի քառորդ մասն էր անցել, երբ հանդիպել էր Իսկուհուն, որ շարունակ լինում էր նրա կողքին՝ մանկական երախտագիտությունից դրդված:

1. կապ, երկդրություն, 2. ժամանակի մակբայ, 3. թվական, 4. **ան** արտաքին հոլովման ենթարկվող գոյական, 5. սուկաձանցավոր անկանոն բայ, 6. ցուցական դերանուն, 7. ստորադասական շաղկապ, 8. վերաբերական, 9. կրավորական ածանցով չեզոք բայ

- 1) 1, 2, 3, 5, 8, 9
- 2) 2, 4, 5, 6, 7, 9
- 3) 1, 3, 4, 7, 9
- 4) 2, 3, 4, 6, 7, 8

6 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի հոգնակի թիվն է կազմվում **-ներ** վերջավորությամբ: (1 միավոր)

- 1) քարհատ, սպունգ, ուղեցույց, տեսակետ
- 2) թագակիր, ատամնաբույժ, տոնածառ, մաքսանենգ
- 3) պատշար, խմբագիր, գորացույց, ջրաչափ
- 4) երկնաքեր, սահմանապահ, օրհներգ, միջանցք

7 Ո՞ր դարձվածքներն են սխալ բացատրված: (1 միավոր)

- 1. **երեսը փափուկ** – թուլական, հեշտությամբ զիջող
- 2. **սրի երկու կողմն էլ կտրել** – բոլորին հակադրվել
- 3. **կապույտ արյուն ունենալ** – ազնվական ծագում ունենալ
- 4. **կատու դառնալ** – հնազանդվել, խեղճանալ
- 5. **կարկուտի պես վրա տալ** – շտապ օգնության հասնել
- 6. **կարմիր լույս վառել մեկի առջև** – խոչընդոտել, արգելել
- 7. **կթան կոլ** – ուրիշի կամքին հարմարվող
- 8. **դռանը կապելու շուն** – ստոր պարտականություն կատարող անձ
- 9. **ձայն դուրս գալ** – լուր տարածվել, իմացվել

8 **Տրված բառերից որո՞նք քերականական իմաստ *չեն* կարող արտահայտել: (1 միավոր)**

1. երեսից,
2. նախքան,
3. հեռու,
4. նաև,
5. միմյանց,
6. թերևս,
7. այսինչ,
8. որպիսի,
9. գծով

9 **Ո՞ր բայերն են սուկածանցավոր: (1 միավոր)**

1. խթանի,
2. դիպչելով,
3. կլանչել,
4. առնելուց,
5. շառաչել է,
6. կմեկնի,
7. երկնչելու,
8. կպած,
9. ուզում էր

10 **Ո՞ր բառերն են կազմությամբ բարդ: (1 միավոր)**

1. այլադավան,
2. տատասկապատ,
3. սահմանամերձ,
4. պատկերահան,
5. երկհատոր,
6. հավերժաբաղձ,
7. ուղղանկյուն,
8. հրահանգ,
9. հովել

11 **Ո՞ր նախադասություններում գրության սխալ ունեցող բառ կա: (1 միավոր)**

1. Տասնութերորդ դարի սկզբներին արևմտահայության շրջանում կաթոլիկ և առաքելական համայնքների միջև լուրջ երկպառակտություն է սկսվում: 2. Մխիթար Սեբաստացին, որը կաթոլիկ էր, որոշում է հեռանալ Կ. Պոլսից և հիմնել Մխիթարյան Միաբանությունը: 3. Նրա աշակերտները ժամանում են Հռոմ, ջերմ ընդունելության արժանանում Կղեմենտ Տասնմեկերորդի կողմից: 4. Վատիկանը Մխիթարին շնորհում է արքայապետի կոչում: 5. Հետագայում նա թույլատվություն է ստանում գործունեություն ծավալելու Վենետիկի Սուրբ Դևոնի կղզում: 6. Մխիթարյաններն իրենց գոյության ընթացքում մշտապես կատարել են բանասիրական, լեզվաբանական, պատմագիտական, բարբառագիտական, բառարանագրական լուրջ աշխատանքներ: 7. Նրանք նաև բազմաթիվ թարգմանություններ են կատարել հելեն, լատին, ֆրանսիացի և եվրոպացի հեղինակներից: 8. Ներկայումս վանքի թանգարանում ցուցադրվում են Մխիթարյաններին վերաբերող բազմաթիվ արժեքավոր նշխարներ: 9. Ժամանակի ընթացքում շատ բան է ճշտվում և նորովի արժեվորվում Մխիթարյանների գործունեության վերաբերյալ:

12 **Նշել տվյալ բնորոշմանը համապատասխանող նախադասությունների համարները:**
(9 միավոր)

1. Դույլը այնտեղ չէր, ուր նիրհել էր եղնիկների ընտանիքը. այդ մի գորգի չափ տեղին չի կարելի եղնիկների նստատեղ ասել, որովհետև հրացանավորված կգան: 2. Թուքը պետք է կուլ տալ, և այս տեղը, ուր քիչ առաջ հանգիստ պառկել ու նիրհել է եղնիկների ընտանիքը, պահել քո մեջ հենց այսպես՝ առանց անունի. փոքրիկ, հարթ մի տեղ, երեք կարմիր եղնիկ, դեղնականաչ մոռի մի թուփ և լուռ անտառ: 3. Մոռերը հեշտությամբ են քաղվում. տղան քաղելու ճիշտ օրն է գտել մոռուտը, և ոչ մի մոռ չի թափվի, որովհետև այդ մոռուտի բոլոր թփերը միայն տղայինն են: 4. Դույլն արդեն լիքն է, բայց չի կարելի այս մոռուտի տեղն ասել, որովհետև երեխաները խումբ տված կգան. կգան, կքաղեն, կտրորեն, կկշտանան կամ չեն կշտանա, կոխ կբռնեն, կգլորվեն և գյուղ կիջնեն՝ դույլերին դիմ խփելով, և քանի որ մոռ չեն տանի, եղնիկների մասին բարի լուր կտանեն: 5. Մեծերը նրանց չեն լսի, սուսուփուս կմտնեն անտառ, դրանից հետո եղնիկներն այլևս չեն լինի:

6. Մոռով լի կռատուկի թերը փորին պահած՝ տղան չտեսավ դույլը, չգտավ նաև մոռի դեղնականաչ թուփը և կարծեց՝ սխալվել է: 7. Տղան, ո՛չ, չէր սխալվել. քիչ հեռու եղինջն էր դեղնականաչ. ուրեմն շողը սահել էր մոռի թփից, ընկել էր եղինջին, դեղնացրել, դարձրել դեղնականաչ: 8. Տղան տեսավ, որ իր մեջ զգվանք է ուռչում նրա դեմ, ով այստեղ էր և փոխել էր դույլի տեղը, մտովի տեսնում էր նենգամիտի նրա դեմքը, զգում էր նրա մեջ արթնացող գողին, որ կարող էր մտերիմ կատակը լրջացնել: 9. Մոռի վերին շերտը ճմռվել էր, հյութը մատների արանքով ծորում էր. տղան այդ մոռերը փռեց կռատուկի թերի երեսով մեկ, որպեսզի հանդիպողները, եթե կանգնեցնեին, մի երկու հատիկ ուտեին ճմռվածից:

12.1 նախադասություն(ներ), որի (որոնց) բոլոր ստորոգյալները միևնույն բայական եղանակով են դրված

12.2 հարադրավոր բայ ունեցող նախադասություն(ներ)

12.3 պատճառական բայ ունեցող նախադասություն(ներ)

12.4 վերաբերական ունեցող նախադասություն(ներ)

12.5 կապ ունեցող նախադասություն(ներ)

12.6 **ա** ներքին հոլովման ենթարկվող գոյական ունեցող նախադասություն(ներ)

12.7 մակբայ ունեցող նախադասություն(ներ)

12.8 փոխանվանաբար գործածված ածական ունեցող նախադասություն(ներ)

12.9 մեկից ավելի անկախ դերբայ ունեցող նախադասություն(ներ)

Նշել տվյալ բնորոշմանը համապատասխանող նախադասությունների համարները:
(9 միավոր)

1. Գյուղը երեք թաղ ունի՝ Հյուսիսային ձոր, Միջին մահլա և Գյուլենյ թաղ. երեք թաղն էլ ձորերի մեջ են, տները գետնափոր են, փողոցները՝ քարայծի ճանապարհ: 2. Հնուց բերդ է եղել Հյուսիսային ձորում՝ ապահով թաքստոցներով, որոնց հետքերը նեղլիկ անցքերի տեսքով այժմ էլ մնում են սեպածև ժայռերի լանջերին: 3. Սրածայր ժայռեր են դրանք՝ կողք կողքի շարված, փոքր ու մեծ. մեկը ծուռ է, կողքի թեքված փուլ եկող դեզի նման, մյուսը՝ բարակ բարդու նման ուղղաձիգ: 4. Չյունն ու անձրևը քերծել են ժայռերի կողերը, լվացել և դարձրել ողորկ, հազար տեսակ ձևեր տվել, կերտել ու քանդակել տարբեր պատկերներ. անամպ եղանակին դրանց նայելիս թվում է, թե մեկը հսկա թռչուն է՝ թռած քարի գլխին, մյուսը՝ գորշավուն գորտ, երրորդը՝ կնոջ կիսանդրի: 5. Փոքր-ինչ ավելի ներքև՝ տձև ժայռերի տակ, Հյուսիսային է ծվարել, բլրակի վրա թառել է Միջին մահլան, իսկ արևկող երեսին Գյուլենյ թաղն է տարածվել: 6. Աղջամուղջին ինչքա՛ն մռայլ են թվում վերի ժայռերը. կարծես առասպելական հրեշներ լինեն: 7. Հին քարանձավներից, որտեղ առաջ մարդն է ապրել, մութ գիշերով ելնում է գայլը, դունչը գյուղի կողմը դարձնում ու ահասարսուռ ոռնում: 8. Անհիշելի ժամանակներից մարդիկ ապրում են Հյուսիսային ձորում. նույն քարանձավում այժմ էլ ապրում է մի սերունդ, որի նախապապերն այդ քարանձավում իրենց մերկությունը ծածկում էին գազանի մորթով, և որոնց բրածո բազուկների հաստ ոսկորները այժմ երանության ու նախանձի ժայիտ են հարուցում մանրացած սերնդի աչքերում: 9. Հին անտառից ոչինչ չի մնացել՝ ավանդությունից բացի. այնտեղ, ուր այժմ մի գույգ լղար եզ ծանր կամն է քաշում, կամի վրա նստած ծերունին շոգ օրերին միտն է բերում պապի պատմածը կալատեղի և այն օրերի մասին, երբ Գյուլենյի լանջերին խիտ անտառ կար, ձորում՝ շամբուտներ, որտեղ կայծքարե հրացանով վարագ էին որսում մելիքները:

13.1 ուղիղ խնդիր *չունեցող* նախադասություն(ներ)

13.2 բաղադրյալ ստորոգյալ ունեցող նախադասություն(ներ)

13.3 գոյականով արտահայտված ժամանակի պարագա ունեցող նախադասություն(ներ)

13.4 չափի պարագա ունեցող նախադասություն(ներ)

13.5 բացահայտիչ ունեցող նախադասություն(ներ)

13.6 բազմակի անդամներ ունեցող նախադասություն(ներ)

13.7 միջոցի խնդիր ունեցող նախադասություն(ներ)

13.8 դերբայական դարձված ունեցող նախադասություն(ներ)

13.9 դերանունով արտահայտված որոշիչ ունեցող նախադասություն(ներ)

14

Նախադասություններից 3-ում գործածված բայերի սեռերի վերաբերյալ պնդումներում սխալ կա: Նշել դրանց համարները: (3 միավոր)

1. Կաքավաբերդի գլխին տարին բոլոր ամա է նստում, բերդի ատամնաձև պարիսպները կորչում են սպիտակ ամպերի մեջ, միայն սևին են անում բարձր բուրգերը: (Բոլոր բայերը չեզոք սեռի են:)
2. Հեռվից ավերակներ չեն երևում, և այնպես է թվում, թե բուրգերի գլխին հսկում կա, գոց են ապարանքի երկաթե դռները, աշտարակի գլխից մեկը ահա ձայն է տալու քարավիլ բարձրացողի հետևից: (Առկա են չեզոք և ներգործական սեռի բայեր:)
3. Երբ քամին ցրում է ամպերը, ձորերում հալվում են ամպի ծվեցները, պարսպի վրա երևում են մացառներ, աշտարակի խոնարհված գլուխը և դարերի ընթացքում կիսախարխուլ դարձած ու կիսով չափ հողի մեջ խրված պարիսպները: (Առկա են բոլոր 3 սեռերի բայեր:)
4. Ակնոցի արանքից նրա ուսյալ աչքերը տեսնում էին զրահավորներին, մագաղաթյա մատենագրին՝ եղեգնյա գրչով նրանց գովքը հորինելիս, և նա լսում էր հնօրյա ձիերի դոփյունը: (Բոլոր բայերը ներգործական սեռի են:)
5. Արևից քարերը տաքանում են, և երբ ամպերը ծածկում են քար ու պարիսպ, մանուշակը թեքվելով գլուխը հենում է քարին: (Առկա են միայն չեզոք և ներգործական սեռի բայեր:)
6. Նա բարձրացավ պարսպի վրա, գլուխը դուրս հանեց բուրգի դիտարանից և բարձր կանչեց, երբ բուրգի անկյունում՝ քարի վրա, տեսավ փորագրված խոսքեր: (Առկա են բայեր՝ բոլոր 3 սեռերից:)
7. Երբ նրանք հասան վրաններին, շները հարձակվեցին ձիավորների վրա. շների ձայնին մի քանի հոգի դուրս եկան վրաններից, նայեցին նրանց կողմը: (Բոլոր բայերը չեզոք սեռի են:)
8. Երրորդ ձիավորը, որ ձիերի սանձերն արձակել ու պարսպի մոտ նստած՝ ծխում էր, հնազետի կանչից վեր թռավ. նրան թվաց, թե օձը խայթեց ակնոցավոր մարդուն: (Առկա են չեզոք և ներգործական սեռի բայեր:)
9. Երբ պահակին հարցրեց, թե ովքեր են եկվորները, ինչ են փնտրում բերդի ավերակներում, պահակը պատասխանեց, որ գրքերում գրված է, թե Կաքավաբերդի գլխին՝ կարասի մեջ, թաղված են ոսկե գանձեր: (Առկա են միայն ներգործական և կրավորական սեռի բայեր:)

15

Բառերից 3-ի բացատրությունը սխալ է: Նշել դրանց համարները: (3 միավոր)

1. **դագանակ** – հաստ գավազան, մահակ
2. **յամբ** – ձիու վզին կապվող օղակ
3. **յուրովսանն** – իր կարողացածի համեմատ
4. **եզերել** – չորս կողմից շրջափակել
5. **գուռ** – քարե կամ փայտե փոքր ավազան
6. **կափույր** – պղնձե մեծ կաթսա
7. **մենիկ** – միակ երեխա, միևնույն
8. **հեշտագին** – խիստ ախորժելի, հաճելի
9. **փայլակ** – կայծակի արձակած լույսը

16

Շարքերից 3-ում տրված ածանցը կարող է բոլոր բառերի արմատներին (արմատներից մեկին) միանալ և բառ կազմել՝ առանց երկրորդ ածանցի: Նշել դրանց համարները: (3 միավոր)

1. **-ան** – կծվահամ, սյունաշար, կախազարդ
2. **-ին** – հեշտագին, դյուրահավատ, վերադարձ
3. **-ք** – կետադրություն, կրծոսկր, կրագույն
4. **-որդ** – պարապմունք, խառնարան, արտահագուստ
5. **-որդ** – մրցավար, բաժանմունք, լողագետ
6. **-ուկ** – կապտականաչ, բամբակաշատ, թգաչափ
7. **-իկ** – տարկետում, մանրադրամ, հեզաշշուկ
8. **-ոտ** – մազաթափ, խավարտ, բրդատու
9. **-ուժ** – ուսանող, ինքնաշարժ, ուխտադրուժ

17

Նախադասություններից 3-ի ստորադաս բաղադրիչների բնույթները ճիշտ են տրված: Նշել դրանց համարները: (3 միավոր)

1. Ո՞ւր է մեր պոչը ծաղիկ երինջը, մորթեցի՞ն, թե՞ բառաչում է ուրիշի գոմում.
մտածում էինք այնքան, մինչև հոգնում էինք, քնում և երագում տեսնում երինջին:
(չափի պարագա)
2. Իշխանուհին երբեք չէր հագնում գովասանքներից, որ ստանում էր արքունիքին մոտ կանգնած բարձրաստիճան անձանցից: (անջատման խնդիր)
3. Հանգչող արևի ճառագայթներից կուրացած հայերը, հրացանները վայր դրած, սպասում էին, թե երբ կգա Կիլիկյանի հրամանը: (հանգման խնդիր)
4. Նա, իրոք, առիթ ուներ պարծենալու, որ երբեք վատ չի խոսել իր մտերիմների մասին: (վերաբերության խնդիր)
5. Նա մտախոհ դանդաղկոտությամբ դուրս եկավ խրամատից, որ ոչինչ չխանգարի հանգիստ ու անվրդով ազդանշան տալուն: (պատճառի պարագա)
6. Վիթխարի կորուստների պատճառով գլուխը կորցրած՝ նա հստակ չգիտեր՝ ինքն ինչ շահ ունի այդ հաղթանակից: (ուղիղ խնդիր)
7. Ոչ ոք չէր ուզում մտնել նրա վիճակի մեջ, ով ժամանակին այդքան բարություն էր արել ուրիշներին: (ենթակա)
8. Ամենամեծ փրկությունը ամպամած ու անլուսին գիշերն էր, որ արդեն արագ վրա էր հասնում: (ենթակա)
9. Արդեն հրամայված էր, որ կեսօրից հետո վերսկսեն ռազմական գործողությունները: (ուղիղ խնդիր)

18

Նախադասություններից 3-ի դիմաց նրա տեսակի կամ ընդգծված մասի բնութագիրը սխալ է տրված: Նշել դրանց համարները: (3 միավոր)

1. Ես, անշարժ կանգնած, աչքերս հառել էի ճանապարհով ընթացող կառքին, **որ քուպե առ քուպե ինձնից հեռացնում էր եղբորս:** (թերի)
2. **Նա քացսիրտ ու պարզ մարդ էր** և ենթադրաբար ինձ պիտի ամեն ինչ պատմած լիներ, եթե այդչափ հուզված լիներ տեղի ունեցած դեպքերից: (գերադաս)
3. Տանը մնալ չկարողացա. հագիվ մի պատառ բան դնելով բերանս՝ իջա ձորը, ապա մտա անտառ. ամեն ինչ՝ ամեն քար, ամեն թուփ, Վարդուհու թարմ հիշատակն ուներ: (բարդ համադասական)
4. Տխրություն ու լքո՞ւմ, ընդհակառակը՝ ոգևորություն, կենտրոնացում և աշխատանք: (անվանական անդեմ)
5. **Սիրե՛լ ու աշխատե՛լ.** սա թող լինի մեր կյանքի իմաստը: (անենթակա)
6. Երբ կառքը հեռացավ իմ տեսադաշտից, և **ճանապարհի փոշին այլևս չէր երևում,** ես նստեցի կիսաչոր խոտերի վրա և սկսեցի լալ հեռացող կառքի հետևից: (ստորադաս)
7. Այսօր որքան մոտենում էինք Դիլիջանին, **այնքան անհամբերությունն աճում էր հոգուս մեջ՝ նրան անմիջապես հանդիպելու հույս փայփայելով:** (գերադաս)
8. Չարմանալի մի զգացում արթնացավ մեջս այդ տեսարանից. **ավա՛ղ, սիրտս էլ կարծես խոցված լիներ:** (համառոտ)
9. Չարմանքով լսելով տարօրինակ երևույթի մասին՝ իսկույն հրամայեց իր տերության բոլոր գիտնականներին՝ հավաքվեն պալատում՝ բացատրելու այդ առեղծվածը: (բարդ ստորադասական)

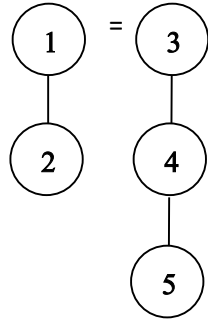
19

Նախադասություններից 3-ում լեզվական սխալ չկա: Նշել դրանց համարները: (3 միավոր)

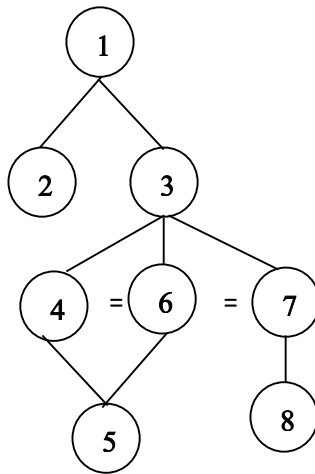
1. Տնօրենը վերջին հանդիպման ընթացքում աշխատակիցներին հավաստիացրեց, որ աշխատանքի արդյունքները կարող են գերազանցել սպասելիքներից: 2. Այսօր հանքարդյունաբերությունը զարգացող երկրներից շատերում է տնտեսության գերակա ճյուղ և արագ զարգանում է: 3. Տնօրենը նաև նշեց, որ նորամուծությունների արդյունքում շահել է ոչ միայն գործարանի ղեկավարությունն ու գործատուների կազմակերպությունը, այլև սովորական աշխատողը: 4. Վերջում նա հավելեց, որ միշտ պատրաստ է պայքարելու՝ աշխատանքային պայմանները բարելավելու համար: 5. Ելույթ ունեցան նաև մի շարք հանքափորներ, որոնք ըստ արժանավայել գնահատեցին վերջին տարիներին իրենց ղեկավարության ներդրած ջանքերը: 6. Նրանցից շատերը նշեցին, որ հանձինս նոր տնօրենի՝ ունեն իրենց շահերի հուսալի պաշտպան: 7. Բանվորներից մեկը հայտնեց, որ շատերն ունեն նոր գաղափարներ, որոնց կարելի է կյանքի կոչել: 8. Այնուհետև երկրաբանները, տնտեսագետներից մեկը և այլոք հանդես եկան մի շարք հետաքրքիր նախաձեռնություններով: 9. Վերջում բոլորը հոտնկայս լսեցին պետական օրհներգը:

Նախադասություններից 3-ի գծապատկերում սխալ կա: Նշել դրանց համարները: (3 միավոր)

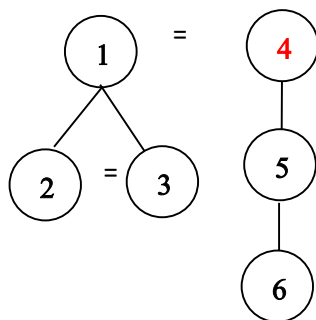
1. Այրի Սալոմեն գնում էր Փարիզ, որպեսզի խորհրդակցի բժիշկների հետ, բայց իր իսկ խոստովանությամբ վախենում էր խաղից դուրս մնալուց կամ անեության մեջ սուզվելուց, քանի որ վերջին ամիսներին ավելի շատ գրքերով էր զբաղված, քան պարահանդեսներին մասնակցելով, և դա կարող էր վնաս հասցնել իր հեղինակությանը:

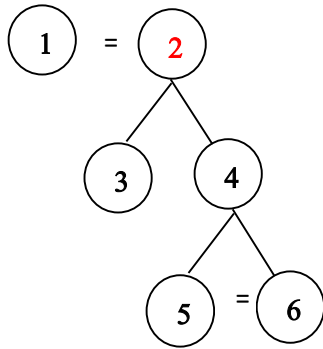
2. Հովվական շները, որոնք ոչխարի հետ սարից իջել են, անհանգիստ են, որովհետև չեն հասկանում, թե ինչու իրենց տերը, երբ օտար մարդիկ քշում են ոչխարը, իրենց օգնության չի կանչում, այլ բարկանում է իրենց վրա, իսկ այն ժամանակ, երբ փորձում են հարձակվել, նույնիսկ մահակ է բարձրացնում:

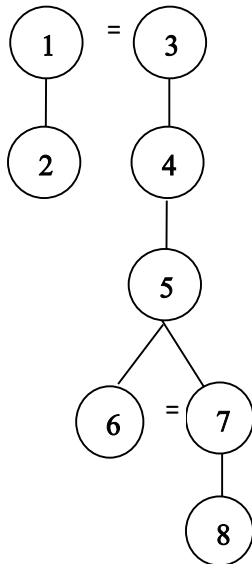
3. Հարազատների կողմից լքված՝ նա իր մեծ հյուրասենյակում, որը միշտ մռայլ էր թվում, կարդում էր փիլիսոփայական գրքեր, նաև մշտապես փորձում էր խուսափել պարտատերերից, որոնք սկսել էին հետապնդել իրեն ամուսնու մահից հետո՝ չհայտնելով անգամ, թե ինչ պատճառով էր նա խրվել պարտքերի մեջ:

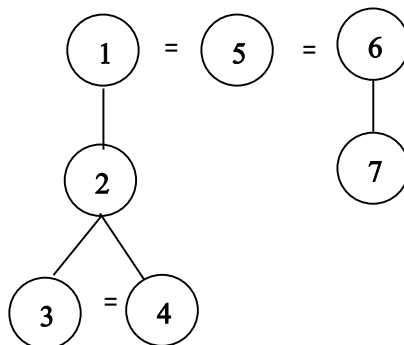
4. Ձեռքունում Արամ Թովմասյանը բազմիցս ապացուցել էր իր արհուրթյունը, սակայն այժմ, երբ հասավ ժայռապարսպի եզրին, կորցրեց վճռականությունը, քանի որ անթույլատրելի էր համարում կասկածի տակ առնել այն մարդուն, որը սիրված էր բոլորի կողմից և այդքան մեծ հարգանք էր վայելում:

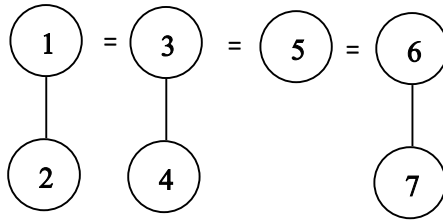
5. Արաքսը՝ հայոց մայր գետը, որ խաղաղ օրերին այնպես հանդարտ հոսում էր, այժմ անմասն չէր ընդհանուր խառնաշփոթին ու անասելի ջանք էր գործադրում, որ դուրս ժայթքի խեղդող ափերից՝ տեսնելու՝ ինչ է կատարվում Իշխանաց կղզում, որ դողում էր՝ սարսափած մեջք մեջքի բարձրացող ալիքներից, և ահաբեկվում այն մտքից, թե կուլ կգնա պղտոր ջրերին:

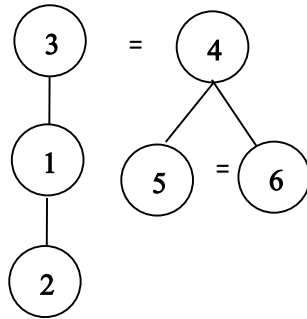
6. Շուկայում վերուվար անող խմբերն այնքան հորդառատ էին, որ մարդ կարող էր հավատալ, թե ինքը գտնվում է ոչ թե այս գավառական փոքրիկ քաղաքում, այլ Հալեպում. այստեղ եվրոպական զգեստներ հագած թուրք վաճառականներն ու պաշտոնյաները բացեիբաց զենք էին կրում, լեռնական ցեղերը արդիական հրացաններով էին շրջում, մինչդեռ քրիստոնյաների մոտ հայտնաբերված գրպանի դանակն անգամ կասկածի տակ էր առնվում:

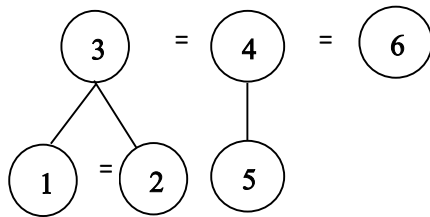
7. Գաբրիելը գնեց մի փոքրիկ բլիթ, որի վրա խաղողի օշարակ էր քսված, և հասկացավ, որ նույնիսկ այդ «ծիծեռնակի կերի» հետ մանկական հուշեր են կապված, բայց առաջին իսկ պատատից տհաճություն զգաց և թխվածքը նվիրեց մի փոքրիկ տղայի, որ նայում էր իր բերանին՝ աչքերը բացուխուփ անելով:

8. Որքան նա մնաց ընդհանուր սպասարահում, որտեղ գոլորշու ամպեր էին դանդաղ վեր բարձրանում՝ Ստեփանը չկարողացավ ճիշտ գնահատել, բայց դա նման էր կարճատև մահվան, որի հետևանքները նա հետո էր զգալու և խորությամբ ըմբռնելու:

9. Երբ մարդիկ հրապարակից հեռացան ու բաժանվեցին մանր խմբերի, նա չգիտակցեց այդ գործողությունների իմաստը, սակայն շուտով հասկացավ, որ տեղի ունեցողը դուրս է եկել իր վերահսկողությունից, և որոշեց չխառնվել այդ գործին:

Նախադասություններից 3-ում կետադրական սխալ չկա: Նշել դրանց համարները:
(3 միավոր)

1. Ամենալայն տեղում՝ Կաղնուտի կիրճի ու ձորեզերքի արանքում, ավելի քան երեք կիլոմետր բաց տարածություն կար, բայց Գաբրիելի միտքն ամենից շատ զբաղեցնում էին սարահարթի զարմանալիորեն սուր եզրերը, որ ինքը՝ բնությունն էր գծել:
2. Թե երբ էր Ստեփանն արթնացել, ինչ չափով էր ծնողների խոսակցությունը լսել՝ ոչ ոքի հայտնի չէր:
3. Մի ժամ շարունակ Արամը, թեև ջանասիրաբար փորձեց փաստեր բերել՝ իրեն արդարացնելու համար, սակայն դա նրան չհաջողվեց:
4. Բարձրացնելով ոչ միայն աշխատանքային ավյունը, այլև պայքարի խանդավառ ոգին՝ Մեծ խորհուրդը, տեր Հայկազունի գլխավորությամբ, իր գործերն էր վարում հովտում:
5. Ավանում կառուցված առաջին բնակարանը նրա նախկին տերերի գյուղական տնակն էր, որ գտնվելով ցանկապատի ներսում՝ իր տնից վաթսուն ոտնաչափ հեռավորության վրա էր:
6. Ողջ քաղաքը ցնցած, սակայն չբացահայտված այդ հանցագործությունից շատ տարիներ անց մայրաքաղաքում մի բարձրահասակ մարդ ներկայանում է ոստիկանություն՝ զղջալով իր սահմոկեցուցիչ արարքի համար և խնդրելով ձերբակալել իրեն՝ մարդասպանին:
7. Բալզակը «Ընտանեկան կյանքի դպրոցը» պիեսի վրա աշխատելիս իրենց գյուղաքաղաք էր հրավիրել մի երիտասարդ գրողի, որին, չգիտես ինչու, տաղանդավոր էր համարում:
8. Վեպերի սյուժեներն ապրում էին նրա մտքում, ինչպես կարմրախայտը ձկնաբուծարանում, և նա անհրաժեշտության դեպքում որսում էր դրանք:
9. Նա համոզված էր, որ կարող է հաղթահարել նախապաշարմունքները և ոչինչ չէր խնայում այդ նպատակին հասնելու համար:

Պարզ նախադասություններից 3-ը ճիշտ են փոխակերպված բարդ ստորադասականի: Նշել դրանց համարները: (3 միավոր)

1. *Մոր ու որդու՝ իրար երեսի նայելը և հարցի՝ այդպես վճռվելը բոլորի համար անակնկալ էր:*
Բոլորի համար անակնկալ էր, որ մայր ու որդի նայեցին իրար երեսի և հարցն այդպես վճռեցին:
2. *Վանի մասին երկար հարցուփորձ անելուց հետո հորեղբայրս հայտնեց դեպի Ադրամար կղզի ուխտագնացության ցանկության մասին:*
Վանի մասին երկար հարցուփորձ անելուց հետո հորեղբայրս հայտնեց, որ դեպի Ադրամար կղզի ուխտագնացության ցանկություն ունի:
3. *Անդրադառնալով մարդկանց սոցիալական տարբերությունների վիճակագրությանը՝ Շանթը համայնավարական տեսակետը համարում էր անիմաստ ու վերացական:*
Երբ Շանթն անդրադառնում էր մարդկանց սոցիալական տարբերությունների վիճակագրությանը, համայնավարական տեսակետը համարում էր անիմաստ ու վերացական:
4. *Ամեն տարի՝ գարունը բացվելիս, հովիվներն իրենց վրաններով և հոտերով բարձրանում են լեռները:*
Երբ ամեն տարի գարունը բացվում է, հովիվներն իրենց վրաններով և հոտերով բարձրանում են լեռները:
5. *Իմ աչքից չէր վրիպում աղջկա՝ մի ամբողջ շաբաթ մեր հարազատներին արհամարհանքով նայելը:*
Իմ աչքից չէր վրիպում, որ աղջիկը մի ամբողջ շաբաթ մեր հարազատներին արհամարհանքով է նայում:
6. *Մինչև դանդաղ տեղից շարժվելը երիտասարդի աչքերը որոշ ժամանակ հառած մնացին այդ պատկերներին:*
Երիտասարդի աչքերը որոշ ժամանակ հառած մնացին այդ պատկերներին, մինչև որ դանդաղ տեղից կշարժվեր:
7. *Տիկինը շատ էր դժգոհում շրջապատի որոշ մարդկանց՝ իրեն բավարար հարզանքի և ուշադրության չարժանացնելուց:*
Տիկինը շատ էր դժգոհում այն բանից, որ շրջապատի որոշ մարդիկ իրեն բավարար հարզանքի և ուշադրության չեն արժանացնում:
8. *Մարկեսի համար մեծագույն անակնկալը իր վեպի համար Նոբելյան մրցանակի արժանանալն էր:*
Այն, որ իր վեպի համար արժանացավ Նոբելյան մրցանակի, Մարկեսի համար մեծագույն անակնկալ էր:
9. *Մեծարենցը, տեղյակ լինելով հանդերձ «Ծիածան» ժողովածուին ուղղված սուր քննադատությանը, չէր հապաղում հրատարակության հանձնել իր հաջորդ՝ «Նոր տաղեր» ժողովածուն:*
Մեծարենցը, որ տեղյակ էր «Ծիածան» ժողովածուին ուղղված սուր քննադատությանը, չէր հապաղում հրատարակության հանձնել իր հաջորդ՝ «Նոր տաղեր» ժողովածուն:

23

Տրված պնդումներից 3-ում սխալ կա: Նշել դրանց համարները: (3 միավոր)

1. *Ամբարիչտ, անբասիր, դժնի* բառերը փոխառյալ են և հայերենի տեսակետից չեն կարող բաժանվել բաղադրիչների:
2. *Մեր-սեր, պետ-պետ, գետ-գետ* համանունային զույգերի անդամներից մեկի հնչյունափոխվելու և մյուսի չհնչյունափոխվելու հանգամանքը կապ ունի գրաբարում դրանց տարբեր արտասանություններ և գրություններ ունենալու հետ:
3. Գրական արևելահայերենում բազմավանկ պարզ բառերի վերջին բաց վանկի *ու*-ն հոգնակի կազմության ժամանակ *չի* հնչյունափոխվում:
4. Բառի վերջին վանկում *ույ* երկհնչյունը շեշտից զրկվելիս միշտ հնչյունափոխվում է:
5. Հայերենում *ը* ձայնավորը երբեք շեշտ *չի* կրում:
6. *Հինավորոց* բառը գրվում է *ց*-ով, որովհետև կազմված է *օր* բառի գրաբարյան հոգնակի սեռականով:
7. Հայերենում կան (*ա*)բար ածանցով կազմված ոչ միայն մակբայներ, այլև վերաբերականներ և գոյականներ:
8. Նույնարմատ համանունների եզրերը կազմող բառերը շատ հաճախ պատկանում են տարբեր խոսքի մասերի:
9. Կրկնավոր բարդությունների բաղադրիչներից մեկը հաճախ բարդության կազմի մեջ է մտնում՝ կրելով շեշտի հետ չկապված հնչյունափոխություն:

24

Տրված պնդումներից 3-ում սխալ կա: Նշել դրանց համարները: (3 միավոր)

1. *Ա* ներքին հոլովման ենթարկվող բոլոր բառերը վերջանում են *ճ* հնչյունով:
2. Բոլոր անկանոն բայերը անցյալ կատարյալում անկանոնություն են դրսևորում:
3. Հայերենում կան կրկնակի (և՛ *ե*, և՛ *ա*) լծորդություն ունեցող թե՛ նույնիմաստ, թե՛ տարիմաստ բայեր:
4. Առաջին և երկրորդ դեմքերի անձնական դերանունները ունեն բացառական հոլովի՝ գրական արևելահայերենում ընդունելի կրկնակի ձևեր:
5. *Չ* սուկածանցավոր անկանոն բայեր *չկան*:
6. Պակասավոր բայերի մեծ մասի պակասող ժամանակաձևերը լրացնող համապատասխան բայերը սուկածանցավոր են:
7. *Ություն* ածանցով կազմված վերացական գոյականներից ոչ մեկը հոգնակի թվով *չի գործածվում*:
8. Դերանվանական հոլովման ենթարկվող բոլոր դերանուններն ունեն սեռականի և տրականի՝ միմյանցից տարբերվող ձևեր:
9. Կան բայական ածանցներ, որոնք ունեն իրենց ածականակերտ համանունները:

Տրված պնդումներից 3-ում սխալ կա: Նշել դրանց համարները: (3 միավոր)

1. Եթե նախադասությունը ունի մեկից ավելի ենթականեր, ապա այն բարդ նախադասություն է:
2. Գրական արևելահայերենում հատկացուցիչը որևէ հոդ *չի* կարող ստանալ:
3. Բայի նման` պարագա լրացում կարող են ստանալ նաև ածականը և մակբայը:
4. Հիմունքի պարագան (բուն հիմունք) դրվում է բացառական, գործիական հոլովներով կամ ձևավորվում է կապային կառույցով:
5. Հարաբերյալ կարող է լինել միայն գերադաս նախադասության կազմում:
6. Բարդ նախադասության բաղադրիչ նախադասության մեջ և՛ ենթական, և՛ ստորոգյալը կարող են գեղչված լինել:
7. *Ես, դու, նա* անձնական դերանուններով և *ինքը* դերանվան համապատասխան ձևերով կազմված կապակցությունները բացահայտիչ-բացահայտյալ կառույցներ են:
8. Բոլոր խնդիրները կարող են արտահայտվել փոխանուն ածականով կամ փոխանուն թվականով:
9. Կրավորական սեռի բայը կարող է ունենալ անջատման խնդիր լրացում: